

Н. А. Караван,
к. е. н., доцент, декан факультету економіки та соціальних комунікацій,
Дніпровський державний технічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6845-7862>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.4.79

АНАЛІЗ МЕТОДИК ОЦІНЮВАННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

N. Karavan,
PhD in Economics, Associate Professor, Dean of the Faculty
of Economics and Social Communications, Dniprovsk State Technical University

ANALYSIS OF METHODS FOR ASSESSING THE INTEGRAL LEVEL OF THE ENTERPRISE'S INVESTMENT ATTRACTIVENESS

У статті розглянуто економічну сутність категорії "інвестиційна привабливість підприємства". Наголошено, що багатоваріантність трактування сутності цієї категорії обумовили й наявність різних підходів щодо угруповання методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Досліджено підходи до угруповання методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Сформульовано висновок, що для визначення узагальнено рівня інвестиційної привабливості підприємства доцільно використовувати методику формування та аналізу інтегрального показника. Вона дозволить врахувати чинники різних груп оцінки, які представлені у різних одиницях вимірювання, мають різноспрямований вплив та вагомість. Наявні методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства дещо різняться за кількістю вихідних показників, методами їх інтегрування, напрямками оцінки. Проведено порівняльний аналіз методик інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Запропоновано підходи щодо вдосконалення схеми аналізу інвестиційної привабливості підприємства.

The article examines the economic essence of the category "investment attractiveness of the enterprise", which is considered from the point of view of the financial state of the enterprise, the efficiency of its activities and prospects for its development, as well as the maximization of profit and the minimization of investment risk. It is emphasized that the multivariate interpretation of the essence of this category was caused by the presence of different approaches to the grouping of methods for assessing the investment attractiveness of the enterprise.

Approaches to the grouping of methods for assessing the investment attractiveness of an enterprise have been studied. The most used methods of assessing the investment attractiveness of the enterprise are: integral assessment, rating assessment method, comparison method, matrix method, differentiated method, expert assessment method and the method based on qualitative assessments, which are a combination of factor analysis methods and expert assessments.

A conclusion is formulated regarding the fact that it is advisable to use integral assessment methods to determine the general level of investment attractiveness of the enterprise. Available methods of integral assessment of the investment attractiveness of the enterprise differ somewhat in terms of the number of initial indicators, methods of their integration, directions of assessment. A comparative analysis of the methods of integral assessment of the investment attractiveness of the enterprise was carried out.

It is emphasized that the determination of the investment attractiveness of the enterprise as an investment object is carried out in the process of analyzing a set of various factors of the internal and external environment. Advantages and disadvantages from the point of view of investment calculations of the following methods of analysis are highlighted: financial, strategic, market analysis, risk analysis, analysis of the available potential and the level of its use, environmental.

Approaches to improving the procedure for assessing the investment attractiveness of an enterprise are proposed. It is emphasized that the substantiation of the factors of its formation, and then the choice of the system of indicators and the method of their integration, depends on the object of investment. It is proposed to take into account the type of investment: real, financial when determining the attractiveness of the enterprise. The justification of real investment involves consideration of the enterprise: as a set of resources (financial, technical, innovative, spatial, personnel, etc.); as an open system, the development of which in the future depends on factors not only of the internal but also of the external environment. The proposed scheme for analyzing the investment attractiveness of the enterprise.

Ключові слова: інвестиційна привабливість підприємства, інтегральна оцінка, система показників, метод.

Key words: investment attractiveness of the enterprise, integrated assessment, system of indicators, method.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Післявоєнна розбудова нашої держави потребуватиме здійснення інвестиційних вкладень у відновлення національної економіки. У цьому аспекті особливої актуальності набуває здійснення оцінки інвестиційної привабливості окремих суб'єктів господарювання. В економічній літературі представлені різні методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Однак відсутність єдиного підходу, у тому числі і до інтегральної оцінки, потребує подальшого дослідження цього питання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості розглянуто у роботах Вахович І.М., Олександренко І.В., Забедюк М.С. [1], Найдовської А.О., Андрієнко Я.А. [2], Поясник Г.В. [3], Рзаєвої Т.Г. [4], Скалюк Р.В., Лоїк О.І. [5], Ткаченко А.М. [6]. Дослідники розглядають питання інвестиційної привабливості різних об'єктів інвестування. С.Ф. Андреюк С.Ф. [7] розглядає методичні аспекти інтегральної оцінки надійності емітента та інвестиційної привабливості його акцій. Лепетюха Н.В. [8] інтегральну оцінку інвестиційної привабливості ІТ-підприємства "Somnium Game". Лубенець С.В. [9] досліджує особливості моделювання інтегрально-рейтингової оцінки інвестиційної привабливості банків, Кишакевич Б. Ю. та Нахаєва М. [10] розглянули питання інтегральної оцінки інвестиційної привабливості регіонів України, а Єпіфанова І.Ю., Джеджула В.В., Коваль К.С.

[11] методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. Базовою з точки зору українського законодавства стала методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства, яка затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутства [12]. Як показав проведений аналіз, наявні підходи до інтегральної оцінки різняться між собою як за кількістю факторів, так і за методикою їх узагальнення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є узагальнення існуючого методичного забезпечення інтегрального оцінювання інвестиційної привабливості підприємств та розробка пропозицій щодо його удосконалення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В економічній літературі існує декілька напрямів дослідження сутності категорії "інвестиційна привабливість підприємства. Наприклад, Т.Г. Рзаєва, М. Грицаюк окреслили наступні п'ять напрямів: базуються на перспективному розвитку, ефективності діяльності та фінансовому стані підприємства; ґрунтуються на максимізації прибутку та мінімізації ризику; визначаються на основі доцільності вкладень через комплекс формалізованих критеріїв; ґрунтуються на загальноекономічних характеристиках діяльності; базуються на основі ресурсного підходу [4, с. 135]. Представники першого напрямку визначають інвестиційну привабливість підприємства як систему показників оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства та перспектив його

стратегічного розвитку. Другий напрям дослідження базується на таких характеристиках підприємства як об'єкту інвестування, що закладені в основу показників оцінки ефективності й практичної доцільності інвестицій. Саме ці характеристики або спонукають інвестиційні вкладення (прибуток), або навпаки стримують їх (ризик). Представник третього підходу формулюють різні пропозиції з точки зору складу показників оцінки, але усі вони у сукупності також характеризують доцільність інвестування. В межах підходу до визначення сутності категорії "інвестиційна привабливість підприємства" на основі загальноекономічних характеристик крім чинників формування фінансового стану підприємства розглядають і інші фактори внутрішнього і зовнішнього середовища. Поєднання усіх факторів уможливорюється шляхом визначення інтегрального показника. В межах останнього підходу підприємство розглядається як сукупність різних видів ресурсів.

Багатоваріантність трактування економічної сутності категорії "інвестиційна привабливість підприємства" відповідно обумовила й наявність різних підходів щодо угруповання методів оцінки привабливості цього об'єкту інвестування.

Наприклад, А.О. Найдовська та Я.А. Андрієнко виділяють підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства, які відповідно базуються на визначенні: фінансово-економічного стану підприємства (перший підхід), методів оцінки інвестиційних проектів (другий підхід) та вартості підприємства (третій підхід) [2, с. 85]. Г.В. Поясник, на підставі проведеного аналізу, пропонує наступне угруповання: інтегральна оцінка, метод рейтингової оцінки, метод експертних оцінок, метод порівнянь, матричний метод, диференційований метод [3, с. 136].

У своїй праці Р.В. Скалюк та О.І. Лоїк детально розглядають особливості наступних підходів: перший, заснований на виявленні ключового чинника, який визначає інвестиційну привабливість підприємства (наприклад, динаміка виручки і прибутку, імідж об'єкту інвестування); другий, який передбачає врахування комплексу чинників, які впливають на інвестиційну привабливість економічних систем, при цьому, кожен фактор характеризується певним набором показників; третій, пов'язаний з аналізом на першому етапі широкого спектру факторів, але на другому етапі інвестиційна привабливість підприємства розглядається як агрегований показник, який визначається двома характеристиками: інвестиційним потенціалом та інвестиційним ризиком; четвертий, пов'язаний із використанням методу експертних оцінок; п'ятий, який базується на кваліметричних оцінках, що являють собою комбінацію методів факторного аналізу та експертних оцінок [5, с. 119—120].

Для визначення узагальнено рівня інвестиційної привабливості підприємства доцільно використовувати методику визначення інтегрального показника. Ця методика дозволяє врахувати чинники різних груп оцінки, які представлені у різних одиницях вимірювання, мають різноспрямований вплив та вагомість.

Знову ж таки, наявні методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства дещо різняться як за кількістю показників так і напрямками оцінки. Розглянемо основний зміст деяких з них.

Як було наголошено вище, базовою з точки зору законодавства стала Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій (Методика 1). Відповідно до цієї методики оцінка інвестиційної привабливості підприємств та організацій базується на системі показників, які поєднані у шість груп, а саме: 1) показники оцінки майнового стану інвестованого об'єкта: активна частина основних засобів, коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт оновлення, коефіцієнт вибуття; 2) показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності) інвестованого об'єкта: власні оборотні кошти, власні довгострокові та середньострокові позикові джерела формування запасів та витрат, загальна сума основних джерел формування запасів та витрат, робочий капітал, маневреність робочого капіталу, коефіцієнт незалежності: коефіцієнт фінансування, коефіцієнт фінансової стійкості, показник фінансового лівериджу; 3) показники оцінки ліквідності активів інвестованого об'єкта, поточний або загальний коефіцієнт покриття, коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, коефіцієнт абсолютної ліквідності, норма грошових резервів (за наявності у підприємства цінних паперів), коефіцієнт покриття періодичних виплат; 4) показники оцінки прибутковості інвестованого об'єкта: коефіцієнт прибутковості інвестицій, коефіцієнт прибутковості власного капіталу, операційна рентабельність продажу, коефіцієнт експлуатаційних витрат, коефіцієнт прибутковості активів; 5) показники оцінки ділової активності інвестованого об'єкта: продуктивність праці, фондовіддача, оборотність коштів у розрахунках (в оборотах), коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках (у днях), оборотність виробничих запасів (в оборотах), коефіцієнт оборотності виробничих запасів (у днях); оборотність власного капіталу; оборотність основного капіталу; 6) показники оцінки ринкової активності інвестованого об'єкта: дивіденд, коефіцієнт цінності акції, рентабельність акції. Для розрахунку інтегрального показника конкурентоспроможності підприємств та організацій пропонується використання програми INTEGRAL [12]. Відповідно до цієї методики аналіз інвестиційної привабливості підприємства передбачає реалізацію наступних етапів: оцінка фінансового стану об'єкту інвестування; визначення вагомості одиничних та групових показників на основі експертних оцінок; визначення частки розмаху варіаційної множини; визначення ранжованого значення за кожним показником; розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості об'єкту оцінки [5, с. 120—121].

Методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, яка запропонована І.В. Вахович, І.В. Олександренко та М.С. Забедюк (Методика 2), також базується на інтегральному показнику. Вона також містить шість груп показників: майнового стану, фінансової стійкості, прибутковості, ділової активності, ліквідності активів, а також ринкової активності інвестованого об'єкта. Порівняльна характеристика системи показників Методики 1 та Методики 2 наведена на рис. 1.

При побудові рис. 1 були використані наступні умовні позначення: К — коефіцієнт, Р — рентабельність, ТМЦ — товарно-матеріальні цінності, ОС — основні засоби, РК — робочий капітал.

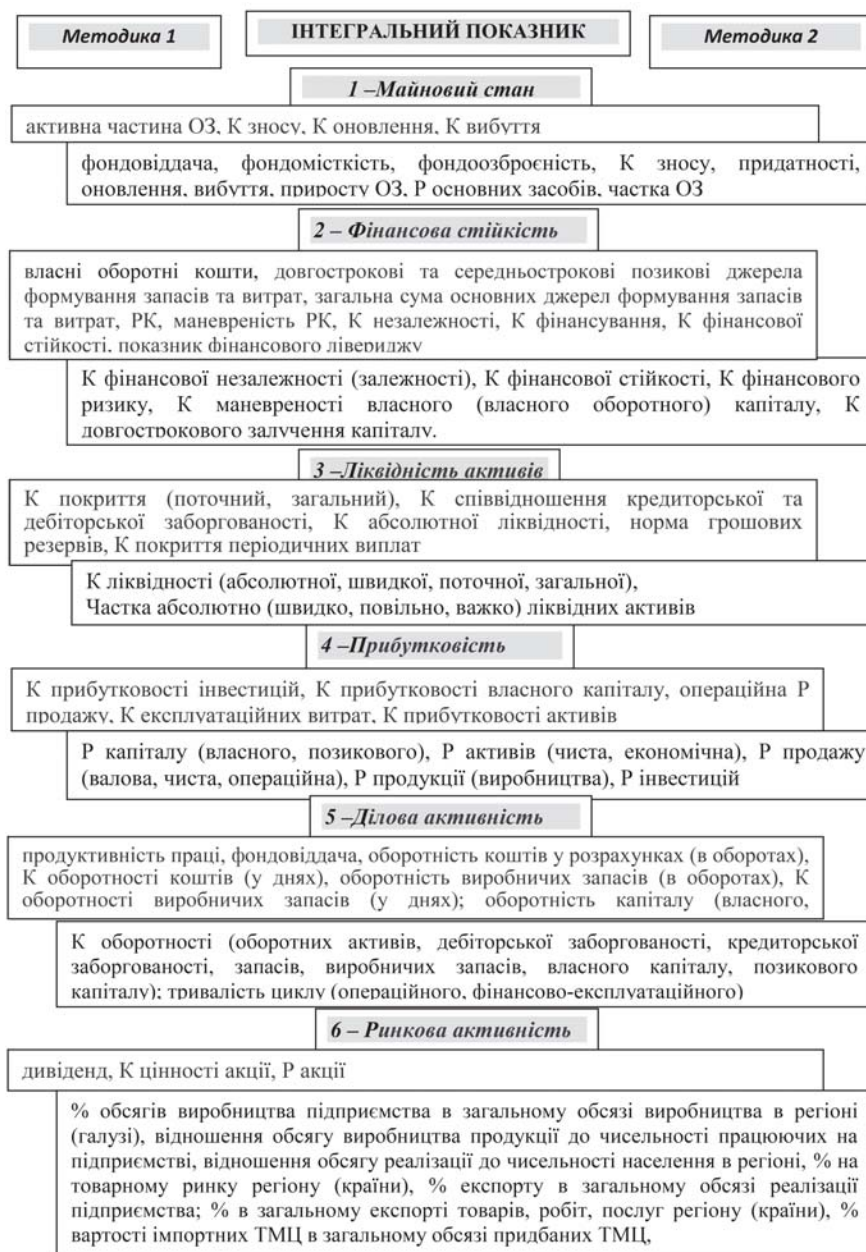

Рис. 1. Система показників Методики 1 та Методики 2

Джерело: систематизован та узагальнено за даними [1, 12].

Слід зазначити, що між цими методиками існують певні розбіжності не тільки у кількості задіяних показників, але й в методах їх інтегрування. Автори Методики 2 виділяють декілька етапів в аналізі інвестиційної привабливості підприємства. На першому етапі здійснюється стандартизація та визначення часткових коефіцієнтів окремих часткових показників із використанням стандартизованих відхилень. Зміст другого етапу — розрахунок інтегрального показника для кожної із груп оцінки. При цьому розрахункова формула враховує напрямок впливу окремих показників на підвищення конкурентоспроможності підприємства. Так уся сукупність показників поділена на стимулюючі (наприклад, економічна рентабельність активів) та дестимулюючі (наприклад, фондомісткість, коефіцієнт фінансової залежності). На наступному етапі здійснюється розрахунок безпосередньо інтегрального показника інвестиційної

привабливості підприємства як середньоарифметичної зваженої інтегральних показників кожної групи. Вагові коефіцієнти надаються показникам в довільному порядку з урахуванням їх ролі у формуванні інвестиційної привабливості підприємства. На останньому етапі відповідно до значення інтегрованого показника здійснюється розподілення підприємств на чотири групи: з високим, середнім, помірним та низьким рівнем інвестиційної привабливості. Величина інтервалу залежить від максимального та мінімального рівня інтегрального показника та кількості підприємств (автори пропонують мінімум 5).

А.О. Найдовська та Я.А. Андрієнко вважають, що методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства повинна базуватися на засадах стратегічного підходу (Методика 3) [2, с. 87]. При цьому, на їх думку, необхідно враховувати стан внутрішнього та зовнішнього

Таблиця 1. Види аналізу, які використовуються для оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Вид аналізу	Предмет аналізу
Фінансовий аналіз	<i>Фінансовий стан підприємства</i> <i>Фінансові результати діяльності підприємства</i> <i>Дивідендна політика</i> (дивідендна доходність, оцінка історії та планів щодо виплати дивідендів)
Стратегічний аналіз	<i>Позиціонування на ринку</i> (оцінка позиції підприємства на ринку, конкурентоспроможність його товарів та послуг) <i>Стратегічні переваги</i> (аналіз унікальних переваг, які може надати підприємство своїм інвесторам)
Аналіз ризиків	<i>Фінансові ризики</i> (оцінка фінансових чинників, які можуть вплинути на доходність: валютні ризики, кредитні ризики тощо) <i>Операційні ризики</i> (аналіз можливих проблем у виробництві, постачанні логістики та інших операційних процесах)
Ринковий аналіз	<i>Попит і пропозиція</i> (оцінка ринку попиту на продукцію або послуги підприємства, аналіз конкурентів) <i>Тенденції ринку</i> (виявлення тенденцій ринку та здатність підприємства пристосовуватися до змін)
Аналіз потенціалу	<i>Дослідження та розвиток</i> (оцінка інноваційної активності та спроможності підприємства впроваджувати нові технології) <i>Аналіз команди управління, визначення якості управління</i>
Екологічний аналіз	<i>Вплив діяльності підприємства на оточуюче навколишнє середовище</i> <i>Сума виплат за забруднення навколишнього середовища</i> <i>Рівень екологічного технологічного процесу та перспективи щодо його поліпшення</i>

го середовища через розширену систему ретроспективних показників. Вона поділена на дві складові: внутрішня (внутрішній потенціал підприємства) та зовнішня (привабливість галузі). До першої складової автори запропонували включити основні фінансово-економічні показники, ринкові показники та показники сталості процесів, що забезпечують ефективність роботи підприємства. Для оцінки привабливості галузі пропонується проаналізувати середню прибутковість галузі, насиченість конкуренції, оновлення учасників ринку, швидкість оновлення асортименту продукції, мінливість законодавства та бар'єри для входження в галузь. Для обох складових, як і у Методичі 2, автори пропонують визначати окремі інтегральні показники, а потім зводити їх до інтегрального показника верхнього рівня. Оцінку зовнішньої складової інвестиційної привабливості підприємства пропонується здійснювати на основі експертних методів (індивідуальних або групових).

Як зазначає А.М. Ткаченко, на заході досить розповсюдженим є метод рейтингової оцінки. Найбільш популярнішими є: Fortune 500, Global 1000, BusinessWeek 1000. Вони оцінюють інвестиційну привабливість, виходячи з фінансово-господарських показників підприємств: об'єми доходів, прибутків, активів; ефективність інвестицій; збільшення прибутків, доходів, працівників; рівень ринкової вартості компанії [6, с. 160].

Підсумовуючи вище викладене слід зазначити, що визначення інвестиційної привабливості підприємства як об'єкту інвестування здійснюється в процесі аналізу сукупності різних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища

З цією метою можуть бути вживаними різні методи аналізу: фінансовий, стратегічний, аналіз ринку, аналіз ризику, аналіз наявного потенціалу та рівня його використання, екологічний (табл. 1). Кожен із представлених видів аналізу з точки зору його використання з метою оцінювання інвестиційної привабливості підприємства має свої переваги та недоліки. Фінансовий аналіз використовується для оцінки інвестиційної привабли-

вості підприємства шляхом дослідження його фінансового стану та визначення ключових фінансових показників.

Цей аналіз дозволяє інвесторам та різним зацікавленим сторонам отримати інформацію про те, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси та яка його фінансова стабільність. Застосування фінансового аналізу для оцінки інвестиційної привабливості підприємства включають здійснюється за наступними етапами: збір фінансової інформації, аналіз фінансових звітів, оцінка фінансового стану та фінансової стійкості підприємства, аналіз ліквідності, прибутковості, рентабельності тощо. Фінансовий аналіз, як найбільш вживаний, базується на використанні чисельних показників, які містяться у основних формах фінансової звітності. Саме доступність інформаційної бази та простота застосування формують основні переваги методу. У якості недоліку методу дослідники виділяють його ретроспективний характер. Є не зовсім логічним, що сучасна (або майбутня) інвестиційна привабливість підприємства оцінюється за результатами, які були отримані у минулих періодах. Крім цього, до недоліків можливо віднести також суб'єктивізм експертних оцінок при визначенні вагомості окремих груп показників. Логічним доповненням до фінансового аналізу є стратегічний аналіз, який враховує довгострокові перспективи розвитку підприємства. Аналіз ризиків створює інформаційну базу для механізму управління підприємством в умовах нестабільності та невизначеності факторів зовнішнього середовища. У якості обмеження аналізу ризиків можливо виділити складність передбачення та оцінки усіх можливих ризиків. Ринковий аналіз також спрямований на дослідження зовнішніх факторів, таких як конкурентне середовище, попит, пропозиція, рівень конкуренції. Знову ж таки, складність передбачення усіх можливих змін у ринковому середовищі дещо обмежує використання цього методу аналізу. Аналіз різних видів потенціалу підприємства (технічного, кадрового, інноваційного та ін.) сприяє визначенню певних конкурентних переваг,

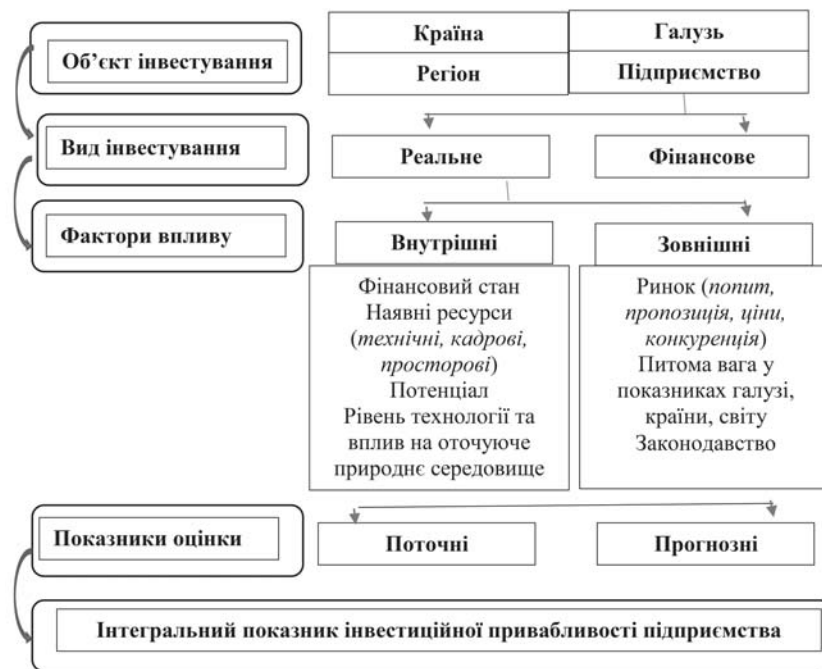

Рис. 2. Схема формування інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: систематизовано та узагальнено за даними [1—12].

дозволяє спрогнозувати майбутні тенденції розвитку. У якості факторів, що обмежують використання цього виду аналізу, є порівняно високі витрати на проведення досліджень та розвиток. Слід також зазначити, що важливим фактором конкурентоспроможності підприємств промисловості є рівень екологічної безпеки технологічного процесу, який визначається шляхом проведення екологічного аналізу.

На нашу думку, наявні методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості підприємства потребують подальшого розвитку та вдосконалення. Пропозиції щодо вдосконалення послідовності такого аналізу схематично представлені на рис. 2.

Важливим є те, що обґрунтування факторів формування інвестиційної привабливості, а далі вибір системи показників та методу їх інтегрування залежить від об'єкту інвестування: підприємство, галузь, регіон, країна. Так інвестиційна привабливість країни визначається її інвестиційним кліматом. Інвестиційна привабливість окремих регіонів може бути представлена як сукупність економічних, демографічних, соціокультурних чинників. При визначенні інвестиційної привабливості галузі важливими напрямками аналізу є середній рівень прибутковості, перспективи розвитку, фактори ринкового середовища, рівень ризику та інші. При визначенні привабливості підприємства, по-перше, слід враховувати вид інвестування. Цілеспрямованість реального та фінансового інвестування суттєво різняться, а саме тому і система залучених індивідуальних показників оцінки інвестиційної привабливості повинна бути різною. Обґрунтування реального інвестування передбачає розгляд підприємства як сукупності ресурсів: фінансових, технічних, інноваційних, просторових, кадрових тощо. По-друге, при визначенні інвестиційної привабливості підприємства слід розглядати його як відкриту систему, розвиток якої у перспективі

залежить від факторів не тільки внутрішнього, а й зовнішнього середовища.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведені дослідження дали змогу сформулювати висновок відносно того, що в економічній літературі представлені різні підходи щодо визначення як сутності категорії "інвестиційна привабливість підприємства", так і методів її оцінювання. Найбільш вживаним є метод інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства. У якості основного недоліку цього методу науковці виділяють недостатню кількість факторів, що враховуються при побудові узагальнюючого показника. Саме тому, подальші дослідження повинні бути спрямовані на обґрунтування системи показників оцінки інвестиційної привабливості підприємства як об'єкту інвестування, враховуючи при цьому внутрішні й зовнішні чинники, які обумовлюють результати його діяльності, а також наявність та рівень використання ресурсного потенціалу.

Література:

1. Вахович І.М., Олександренко І.В., Забедюк М.С. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2014. № 11 (161). С. 154—160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2014_11_19 (дата звернення: 26.12.2023).
2. Найдовська А.О., Андрієнко Я.А. Систематизація методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства. Молодий вчений. 2023. № 6 (118), С. 84—88. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5888> (дата звернення: 26.12.2023).
3. Поясник Г.В. Аналіз методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2021. № 26. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/236367> (дата звернення: 10.01.2024).

4. Рзаєва Т.Г., Грицанюк М. Напрями оцінки інвестиційної привабливості підприємства // Вісник Хмельницького національного університету. 2016. № 1. С. 134—140. URL: <https://elar.khmn.edu.ua/items/10986617-1ca6-4835-adc5-ca20c39f4924> (дата звернення: 10.01.2024).

5. Скалюк Р.В., Лоїк О.І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Вісник хмельницького національного університету. 2016. № 1. С. 115—122. URL: file:///C:/Users/Natalia/Downloads/Vchnu_ekon_2016_1_21.pdf (дата звернення: 16.01.2024).

6. Ткаченко А.М., Кушнір О. Економічна оцінка інвестиційної привабливості підприємства. // Вісник Запорізької державної інженерної академії. 2013. № 5. С. 154—161. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/evzdia_4_154.pdf (дата звернення: 20.01.2024).

7. Андреюк С.Ф. Методичні аспекти інтегральної оцінки надійності емітента та інвестиційної привабливості його акцій. Ефективна економіка. 2013. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2164> (дата звернення: 26.12.2023).

8. Лепетюха Н.В. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості IT-підприємства "Somniu m Game". Вісник Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 447—452. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/62.pdf (дата звернення: 26.12.2023).

9. Лубенець С.В. Моделювання інтегрально-рейтингової оцінки інвестиційної привабливості банків // Вісник Харківського національного університету ім. Каразіна. 2016. № 90, С. 97—107. URL: <file:///C:/Users/Natalia/Downloads/6300-Article%20Text-12834-1-10-20160905.pdf> (дата звернення: 20.12.2023).

10. Кишакевич Б. Ю. та Нахаєва М. М. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості регіонів України. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 4. С. 51—58. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/09/vknu-es-2021-4-10.pdf> (дата звернення: 06.01.2024).

11. Єпіфанова І. Ю., Дзеджула В. В., Коваль К. С. Сучасні методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 2. С. 80—85. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-2-en-15.pdf> (дата звернення: 26.01.2024).

12. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству № 22 від 23.02.1998 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98> (дата звернення: 28.12.2023).

References:

1. Vakhovych, I.M., Oleksandrenko, I.V. and Zabe-diuk, M.S. (2014), "Methodology for assessing the investment attractiveness of the enterprise", *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, vol. 11 (161), pp. 154—160, available at http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2014_11_19 (Accessed 26 December 2023).

2. Najdov's'ka, A.O. and Andriienko, Ya.A. (2023), "Systematization of methods of analysis of the investment

attractiveness of the enterprise", *Molodyj vchenyj*, vol. 6 (118), pp. 84—88, available at <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5888> (Accessed 26 December 2023).

3. Poiasnyk, H.V. (2021), "Analysis of methodical approaches to assessing the investment attractiveness of an enterprise", *Problemy i perspektivy rozvytku pidpriemnytstva*, vol. 26, available at <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/236367> (Accessed 10 January 2024).

4. Rzaieva, T.H. and Hrytsaniuk, M. (2016), "Directions for assessing the investment attractiveness of the enterprise", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 1, pp. 134—140, available at <https://elar.khmn.edu.ua/items/10986617-1ca6-4835-adc5-ca20c39f4924> (Accessed 10 January 2024).

5. Skaliuk, R.V. and Loik, O.I. (2016) "Assessment of the investment attractiveness of the enterprise", *Visnyk khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 1, pp. 115—122.

6. Tkachenko, A.M. and Kushnir, O. (2013), "Economic evaluation of the investment attractiveness of the enterprise", *Visnyk Zaporizhs'koi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, vol. 5, pp. 154—161, available at https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/evzdia_4_154.pdf (Accessed 20 January 2024).

7. Andreiuk, S.F. (2013), "Methodological aspects of the integrated assessment of the issuer's reliability and investment attractiveness of its shares", *Efektivna ekonomika*, vol. 7, available at <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2164> (Accessed 26 December 2023).

8. Lepetiukha, N.V. (2018), "Integrated assessment of the investment attractiveness of the IT enterprise Somniu'm Game", *Visnyk Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 18, pp. 447—452, available at https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/62.pdf (Accessed 26 December 2023).

9. Lubenets', S.V. (2016), "Modeling of integral rating assessment of investment attractiveness of banks", *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu im. Karazina*, vol. 90, pp. 97—107.

10. Kyshakevych, B. Yu and Nakhaieva, M. M. (2021), "Integrated assessment of the investment attractiveness of the regions of Ukraine", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 4, pp. 51—58, available at <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/09/vknu-es-2021-4-10.pdf> (Accessed 6 January 2024).

11. Yepifanova, I. Yu, Dzhezdzula, V. V. and Koval', K. S. (2021), "Modern methodological approaches to assessing the investment attractiveness of industrial enterprises", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 2, pp. 80—85, available at <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-2-en-15.pdf> (Accessed 26 January 2024).

12. Bankruptcy Prevention Agency (1998), Order "Methodology of integrated assessment of investment attractiveness of enterprises and organizations", available at <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98> (Accessed 28 December 2023).

Стаття надійшла до редакції 31.01.2024 р.